

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ**

Навчальний посібник

**Укладачі: Віталій Васильович Бербец,
Тетяна Миколаївна Бербец**

2-ге видання, доповнене

Умань
Візаві
2022

Рецензенти:

Курач М. С., доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій, проректор з наукової роботи Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка;

Цина Ю. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики технологічної освіти факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Ткачук С. І., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 16 від 28 червня 2022 р.)*

Інноваційні технології та наукова організація освітньої діяльності
I-66 учителя технологій : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед.
ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Віталій Васильович Бербец, Тетяна
Миколаївна Бербец. – 2-ге вид., допов. – Умань : Візаві, 2022. – 168 с.

У посібнику розкрито загальнотеоретичні та практичні питання використання інноваційних технологій та положень наукової організації праці у професійній діяльності вчителя технологій. Розглянуто сутність інноваційних технологій та наукової організації педагогічної праці, проаналізовано принципи та методи впровадження наукової організації праці в педагогічну діяльність, охарактеризовано комплексний підхід в організації навчальної діяльності школярів. Розкрито сутність та способи трансформації передового педагогічного досвіду у професійну діяльність педагога та процесу розвитку педагогічної творчості вчителів з точки зору наукової організації праці.

Також у посібнику розкрито особливості наукової організації діяльності вчителя та учнів у шкільних майстернях та організаційні вимоги до занять з урахуванням фізіологічних особливостей школярів.

Посібник призначений здобувачів вищої освіти спеціальності «Середня освіта (Трудове навчання та технології)», вчителів трудового навчання та технологій, керівників гуртків технічного профілю.

УДК 37:001.895(075.8)

ПЕРЕДМОВА

Проблема організації праці вчителя у світлі найважливіших ідей і принципів наукової організації педагогічної праці (НОПП) є актуальною для сучасної педагогічної теорії та практики.

На сучасному етапі в політиці освіти зроблений акцент на індивідуалізацію навчання, варіативну спрямованість педагогічного процесу, на створення умов реалізації індивідуальних освітніх траєкторій учнів і на різноманітність організаційних форм занять, це більш гостро окреслює питання зміни матеріально-технічних умов, інформаційно-предметного середовища, соціокультурного простору школи.

Одним із способів реалізації гуманістичної парадигми, використовуваної практикою школи на сучасній етапі, є технологізація освітніх систем, педагогічного процесу.

Технології як сучасні способи системної організації діяльності в повній мірі захопили освітню сферу. В. П. Беспалько, Т.С.Назарова, Е.С.Полат вважають, що технологізація - об'єктивний процес, який підготував етап еволюції освіти для вирішення якісно інших завдань.

Конкретний досвід роботи з НОПП повинен, на наш погляд, узагальнюватися за фахом учителів, видам педагогічної діяльності й у підсумку стати складовою частиною окремих методик викладання, навчання та виховання, висвітлюватися на сторінках методичних журналів. Однак для цього необхідно дослідити в загальнопедагогічному аспекті НОПП. Потрібно ще й додаткові дослідження з окремих проблем НОПП вчителя.

Вирішення завдань НОПП, з одного боку, пов'язане з регламентацією, тому що без цього немислимо керування навчально-виховним процесом, а з іншого – вимагає творчого підходу. Це протиріччя діалектичне. Воно дозволяється успішно за умови, якщо педагогічна творчість є провідною стороною діяльності вчителів, якщо педагог володіє науковими методами праці.

Врахування анатомо-фізіологічних, психологічних особливостей впливає на підвищення працездатності суб'єктів педагогічної взаємодії, якісні показники навчально-виховної діяльності у закладах загальної середньої освіти. З метою активізації пізнавальної самостійності, збереження фізичного й психічного здоров'я учнів важливо забезпечувати відповідність умов режиму навчання їхнім психофізіологічним особливостям, а також здійснювати науково обґрунтований вплив на формування і розвиток особистості, підвищення працездатності та функціональних можливостей організму, розширення його адаптаційних можливостей.

Результативність заходів з наукової організації праці та використання інноваційних технологій можна забезпечити за умови творчої реалізації прогресивних ідей зарубіжних і вітчизняних концепцій, в яких враховано результати педагогічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, психофізіологічних та інших досліджень, що істотним чином впливають на ефективність навчально-виховного, навчально-виробничого процесів. Розв'язання завдань наукової організації праці у закладах освіти можливе на основі міждисциплінарних досліджень, зокрема з технічних, економічних, медичних, біологічних, філософських, психологічних, педагогічних та інших

наук. Викладене вище дозволяє стверджувати, що створення оптимальних умов для праці вихованців загальноосвітньої і професійної школи залежить від творчої співпраці педагогів, психологів, лікарів, психотерапевтів, економістів, менеджерів освіти, спеціалістів з дитячої демографії, архітекторів, ергономістів та інших фахівців.

Системне дослідження проблеми НОПП потребує обґрунтування цілісного концептуального підходу до визначення її сутності та специфіки, розробки і реалізації цілеспрямованої системи заходів, запровадження відповідних курсів і спецкурсів у навчальний процес вищих педагогічних навчальних закладів, а також загальноосвітньої і професійної школи.

Таким чином, наукова організація педагогічної праці та використання інноваційних технологій покликані звільнити вчителя від рутинних операцій, від шаблону, навчити працювати творчо. А творчий стиль далекий суб'єктивізму, опирається на науковий підхід до всіх суспільних процесів. Він припускає високу вимогливість до себе й іншим, виключає самовдоволення, протистоїть будь-яким проявам бюрократизму й формалізму. Творчий стиль у роботі вчителя – застава того, що школа успішно впорається із завданням навчити кожного школяра вчитися, жити й працювати.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Розділ 1. Основи наукової організації педагогічної діяльності.....	5
1.1. Сутність наукової організації педагогічної праці.....	5
1.2. Закони та принципи наукової організації праці педагога.....	10
1.3. Управління як провідна функція наукової організації праці.....	15
1.4. Теорія і практика управління процесом педагогічної діяльності.....	16
1.5. Основні фактори та інноваційні підходи до організації педагогічної діяльності	21
Розділ 2. Принципи та методи впровадження інноваційних технологій та концептуальних положень наукової організації педагогічної праці в практику.....	25
2.1. Принципи та методи організації педагогічної дії.....	25
2.2. Принципи та методи виміру процесу і результатів педагогічної праці.....	35
2.3. Загальноорганізаційні принципи і їх методологічне значення...	43
Розділ 3. Досвід наукової організації діяльності вчителів технологій....	47
3.1. Питання загальної організації інноваційної діяльності вчителя технологій в школі	47
3.2. Організація діяльності вчителів технологій в процесі підготовки до освітнього процесу	48
3.3. Досвід оптимізації та модернізації організації освітнього процесу.....	51
3.4. Організація позаурочної предметно-перетворювальної діяльності школярів	66
Розділ 4. Комплексний підхід до організації навчальної діяльності учнів	71
4.1. Дидактичні засоби організації навчальної діяльності учнів.....	71
4.2. Удосконалення організації освітньої діяльності учнів за видами.....	79
4.3. Основні фактори, що окреслюють навчальну діяльність учнів...	87
Розділ 5. Інноваційні технології організації індивідуальної діяльності педагога.....	91
5.1. Технології організації часу (тайм-менеджмент).....	91
5.2. Технологія роботи із книгою.....	93
5.3. Технології фіксації та опрацювання інформації	99
5.4. Технології відбору та збереження інформації.....	103
Розділ 6. Передовий педагогічний досвід та розвиток педагогічної творчості вчителів технологій.....	105

6.1. Поняття передового педагогічного досвіду.....	105
6.2. Роль особистісних якостей учителя в педагогічній діяльності.....	106
6.3. Сутність розвитку педагогічної творчості вчителя	112
6.4. Передовий педагогічний досвід – вивчення, узагальнення і поширення.....	116
6.5. Втілення інноваційних технологій педагогічної науки в шкільну практику.....	121
Розділ 7. Практична реалізація засад наукової організації праці учителя та учнів в шкільних майстернях.....	124
7.1. Нормативи навчальних приміщень для уроків технологій.....	124
7.2. Організаційні вимоги до уроків з урахуванням фізіологічних особливостей учнівської молоді.....	128
Список використаної та рекомендованої літератури.....	137
Додатки.....	139

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчальний посібник

**Укладачі: Віталій Васильович Бербец,
Тетяна Миколаївна Бербец**

2-ге видання, доповнене

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 08.06.2022 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 9,76
Тираж 100 прим. Замовлення № 132

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул. Садова, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 3-51-33, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com
vizavisadova@gmail.com